

INDEKS GOSPODARSKE I DRUŠTVENE DIGITALIZACIJE

2016.

Krajem veljače Europska komisija objavila je Indeks digitalnog gospodarstva i društva (DESI) za 2016. godinu¹.

USPOSTAVA JEDINSTVENOG DIGITALNOG TRŽIŠTA SPORIJE OD OČEKIVANOG

Unatoč zamijećenom napretku, podaci objavljeni krajem veljače pokazuju da taj napredak na razini EU - usporava. Stoga je zaključeno da su potrebne mjere na razini EU-a i na nacionalnim razinama kako bi se uklonile prepreke zbog kojih države EU-a ne mogu u potpunosti iskoristiti digitalne mogućnosti. U svinju se očekuju konkretne preporuke Europske komisije za poboljšanje nacionalnih rezultata.

GLAVNI ZAKLJUČCI EK O STUPNJU DIGITALIZACIJE EU-A

EU ostvaruje napredak, ali nedovoljno brzo: na razini EU-a kao cjeline ostvareni rezultat iznosi 0,52 od 1, što je poboljšanje od 0,5 u odnosu na prošlu godinu. Rezultat su poboljšale sve države EU-a osim Švedske, a vodeće na ljestvici digitalizacije i dalje su Danska, Nizozemska, Švedska i Finska.

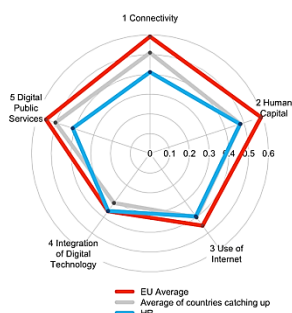
Bolja, iako dugoročno nedostatna povezivost: 71 % europskih kućanstava ima pristup brzom širokopojasnoj mreži (od najmanje 30 Mbps) u odnosu na 62 % prošle godine. EU je na dobrom putu da do 2020. osigura potpunu pokrivenost. EU mora biti spreman zadovoljiti buduću potražnju i osigurati sljedeću generaciju komunikacijskih mreža (5G). Komisija će stoga do kraja godine predstaviti reviziju telekomunikacijskih propisa EU-a kako bi se uklonili tehnološki i tržišni izazovi.

Potrebno poboljšanje digitalnih vještina: iako je u EU-u broj osoba s diplomom iz znanosti, tehnologije i matematike blago porastao, gotovo polovina Europljana (45 %) nema osnovne digitalne vještine (upotreba e-pošte, alata za uređivanje ili instaliranje novih uređaja).

Internetska trgovina, propuštena prilika za manja poduzeća: 65 % internetskih korisnika u Europi kupuje preko interneta, no usluge internetske prodaje nudi samo 16 % MSP-ova, od kojih njih manje od polovine te usluge nudi prekogranično (7,5%). Komisija će u svibnju predstaviti zakonodavni paket za dodatno unaprjeđenje e-trgovine. Paket će obuhvaćati mjere za uklanjanje neopravdanog uskraćivanja pristupa na temelju lokacije, povećanje transparentnosti prekograničnih tržišta dostave paketa te za bolje prekogranično izvršenje propisa EU-a u području zaštite potrošača.

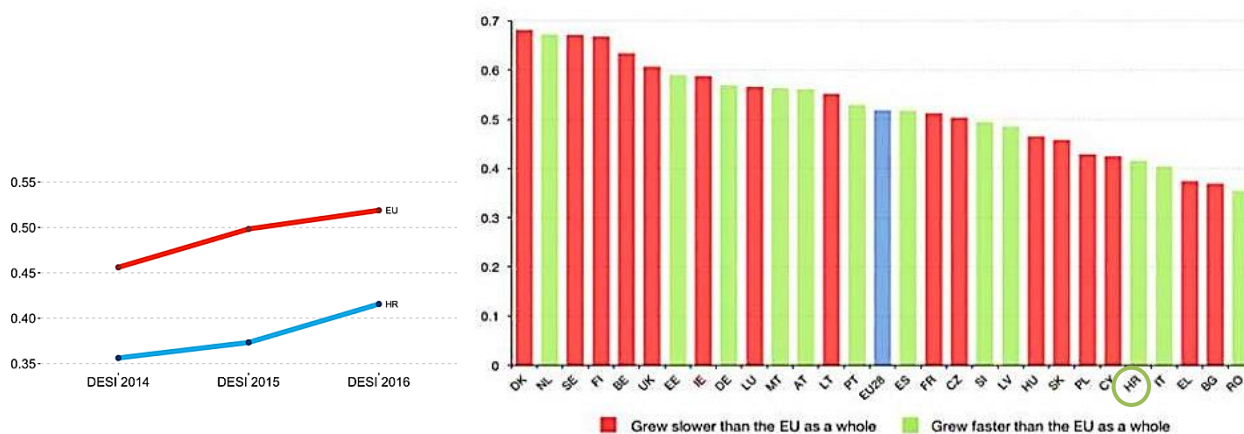
Više elektroničkih javnih usluga, ali nedovoljna iskorištenost: pokazatelji upućuju na to da javne uprave pružaju širi spektar elektroničkih usluga (građani uporabom interneta mogu dostaviti obavijest o novom boravištu, rođenju djeteta ili druge važne informacije). No ne povećava se broj internetskih korisnika koji sa svojom upravom kontaktiraju elektronički (32%).

¹ DESI je internetski alat razvijen od strane Europske komisije kojim se mjeri napredak država članica EU-a u smjeru digitalnoga gospodarstva i društva. Objavljuje ga Europska komisija kao pokazatelj provedbe strategije jedinstvenog digitalnog tržišta (usvojena prošle godine). razvijen u svrhu procjenjivanja razvoja država članica u smjeru digitalizacije gospodarstva i društva. To je kompozitni indeks sastavljen od paketa relevantnih pokazatelja strukturiranih u pet dimenzija: povezivost, ljudski kapital, služenje internetom, integracija digitalne tehnologije te digitalne javne usluge.

HRVATSKA SE „DIGITALIZIRA“ BRŽE OD PROSJEKA EU-A KAO CJELINE

Iako DESI 2016. za Hrvatsku iznosi ukupno 0,42, čime se ona svrstava na 24. mjesto od 28 država članica EU-a, grafikon koji pokazuje brzinu kojom se države „digitaliziraju“ ukazuje da se Hrvatska „digitalizira“ brže od prosjeka EU-a.

UPORABA INTERNETA

Internet svakodnevno koristi 315 milijuna Europljana. Prema sklonosti pojedinaca da koriste internetske usluge Hrvatska je na 23. mjestu, što je bolji rezultat u odnosu na prethodnu godinu kada smo u tom pokazatelju bili na 27. mjestu), no čini se da povjerenje u on-line transakcije još uvijek nije dostatno za veći rast.

Slabije rezultate ostvarili smo u području uporabe interneta (66 % Hrvata redovito se služi internetom, u odnosu na prosjek EU-a od 76 %). U području povezivosti rezultat je slab: samo 2,8 % fiksnih internetskih pretplata ima brzu vezu (u EU-u 30 %), a fiksne širokopojasne veze u Hrvatskoj vrlo su skupe.

Najviše se internetom koristimo za čitanje novosti (89 %), za video-pozive (42 %) ili komunikaciju putem društvenih mreža (64 %), dok smo on-line transakcijama manje skloni od EU-prosjeka: uslugama internet-bankarstva u RH koristi se 47 % ((porast od 19% u odnosu na 2014. godinu).

U Hrvatskoj raste i broj korisnika koji kupuju robe i usluge putem interneta: 44 % u 2015. u odnosu na 40% godinu prije, no kako na razvoj digitalne ekonomije dijelom utječe i potrošnja građana na internetu, potrebno je daljnje poboljšanje ovog pokazatelja.

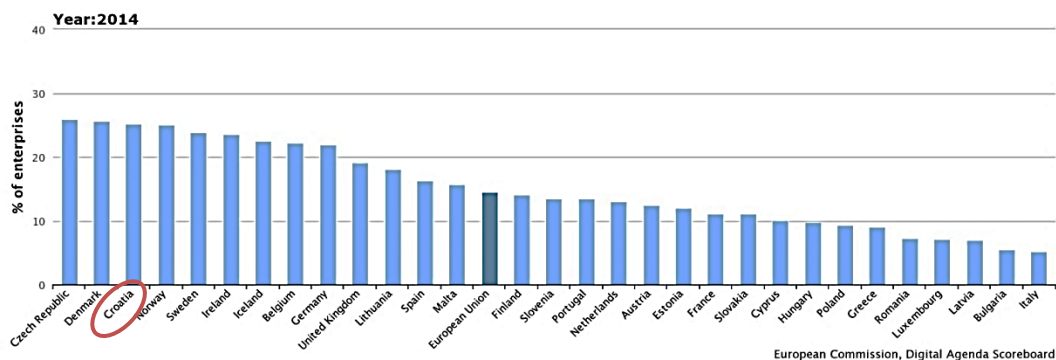

RASTE HRVATSKA TRGOVINA PUTEM INTERNETA

Na razini EU-a samo 14,5 % malih i srednjih poduzeća ima on-line prodaju, što je povećanje od slabih 3,5 postotna boda u petogodišnjem razdoblju. **Najveći porast imaju Češka, Danska i - Hrvatska.**

Internetskom prodajom u Hrvatskoj bavi se 19 % malih i srednjih poduzetnika.

Prekograničnu internetsku prodaju ima 8,9 % malih i srednjih hrvatskih poduzeća. Mala i srednja poduzeća još uvijek uglavnom ostaju vjerna svojim domaćim tržištima te ih na razini EU-a samo 7,5 % ima prekograničnu internet prodaju. S druge strane, 35 % velikih poduzeća ima internetsku prodaju, što je porast od 6 postotnih bodova, dvostruko veći od malih i srednjih poduzeća, a njih 20 % prodaje prekogranično.

Ministarstvo gospodarstva je, sa ciljem unaprjeđenja trgovine, poboljšalo zakonsku regulativu u tom području. **Povoljniji uvjeti za obavljanje djelatnosti trgovine putem interneta i jednostavnije pokretanje poslovanja** stvoreni su donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (na snazi od ožujka 2014.) te izmjenama i dopunama Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica (na snazi od rujna 2014.). Kako bi se osigurali bolji uvjeti za napredak (osobito prekogranične) internetske trgovine, **izmijeniti će se i europsko zakonodavstvo.** Stoga Europska komisija planira do kraja 2016. provesti neke od ključnih mjera koje će utjecati na daljnji razvoj internetske trgovine.

Ministarstvo gospodarstva objavilo je u siječnju ove godine koristan i praktičan **Vodič za obavljanje djelatnosti trgovine putem interneta.** Preporučamo ga svima koji će se odlučiti na pokretanje ovog oblika trgovine kako bi lakše razumjeli i primijenili važeće propise te dobili jasniji uvid u korake koji će biti poduzeti radi daljnjeg uklanjanja administrativnih prepreka i pojednostavnjenja uvjeta za trgovinu putem interneta u narednom razdoblju. Vodič je dostupan na: <http://www.mingo.hr/page/kategorija/e-publikacije>

INTEGRACIJA DIGITALNIH TEHNOLOGIJA

Iako je postotak hrvatskih **poduzeća koja koriste tehnologije** kao što su RFID (4.7 %), eRačun (10 %), usluge u oblaku (15 %) i društvene mreže (15 %) **dostigao ili je veći od prosjeka EU-a**, ukupno je po integraciji digitalnih tehnologija Hrvatska na 16. mjestu, što je ipak pad u odnosu na godinu ranije (9. mjesto).

Najveći pad zabilježen je u udjelu internetske trgovine u ukupnom ostvarenom prometu poduzeća. Udio trgovine putem interneta u ukupnom ostvarenom prometu malih i srednjih poduzeća (bez financijskog sektora, sa 10 i više zaposlenih) iznosio je 7,1 %, dok je prošle godine udio prometa od tog oblika trgovine iznosio 11 %. Nadalje, pad je zabilježen u korištenju usluga u oblaku: 15 % poduzeća (bez financijskog sektora, sa 10 i više zaposlenih, bez financijskog sektora) koristi tu tehnologiju, dok ih je godinu prije bilo 16 %, te u korištenju društvenih mreža (pad sa 13. na 17. mjesto).

Raste prekogranična prodaja putem interneta na 8,9 % (% malih i srednjih poduzeća, bez financijskog sektora, sa 10 i više zaposlenih), sa 8,4 % prošle godine.

Rezultati ukazuju da hrvatska poduzeća ne zaziru od mogućnosti koje im donosi digitalizacija, osobito u području trgovine putem interneta. Iako gotovo **petina malih i srednjih poduzeća ima prodaju putem interneta** (prosjeak EU-a je 16 %), ostvareni promet od tog oblika trgovine manji je nego u prethodnoj godini.

	Hrvatska		EU
	DESI 2016		DESI 2016
	vrijednost	ran g	vrijednost
Razmjena informacija elektroničkim putem % poduzeća (bez financijskog sektora, 10 i više zaposlenih)	29% (2015)	20	36% (2015)
RFID % poduzeća (bez financijskog sektora, 10 i više zaposlenih)	4.7% (2014)	11	3.8% (2014)
Društvene mreže % poduzeća (bez financijskog sektora, 10 i više zaposlenih)	15% (2015)	17	18% (2015)
eRačun % poduzeća (bez financijskog sektora, 10 i više zaposlenih)	10% (2015)	17	n.a.
Usluge u oblaku % poduzeća (bez financijskog sektora, 10 i više zaposlenih)	15% (2015)	8	n.a.
Prodaja putem interneta (% malih i srednjih poduzeća, bez financijskog sektora, sa 10 i više zaposlenih)	19% (2015)	8	16% (2015)
Promet u e-trgovini (% malih i srednjih poduzeća, bez financijskog sektora, sa 10 i više zaposlenih)	7.1% (2015)	22	9.4% (2015)
Prekogranična prodaja putem interneta (% malih i srednjih poduzeća, bez financijskog sektora, sa 10 i više zaposlenih)	8.9% (2015)	13	7.5% (2015)

Impresum

Nakladnička cjelina	Trgovina i unutarnje tržište
Nakladnik	Ministarstvo gospodarstva Uprava za trgovinu i unutarnje tržište
Adresa nakladnika	Ulica grada Vukovara 78, Zagreb
Za nakladnika	Željko Pravdić
Urednica e-publikacija	Sandra Kelemen
Godište i svezak	godišće 3, svezak 15
Objavljeno	ožujak 2016.
Učestalost izlaženja	Izlazi po potrebi mrežno mjesto http://www.mingo.hr/page/kategorija/e-publikacije

© **MINGO 2015.**

U pripremi materijala korišten je izvor:

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/news/desi-2016-country-profiles>Dopušteno je prenošenje dijelova sveska uz navođenje izvora. Distribucija *on-line* ili drugim oblicima prijenosa nema ograničenja od strane nakladnika.

Objavljeni sadržaj se ne odnosi na specifične okolnosti bilo koje pojedinačne fizičke ili pravne osobe te ne predstavlja pravni savjet. Samo se pravni propisi objavljeni u službenim glasilima mogu smatrati pravno valjanima. Nakladnik ne snosi odgovornost uslijed promjene objavljenih informacija.

